

MUISTIO, HÄMEENKYRÖN VIRASTOTALON RAKENNUS- HANKKEEN KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET

Asiakas

Hämeenkyrön kunta

Pvm.

29/11/2023

Kohde

Hämeenkyrön virastotalo

Härkikuja 7

39100 Hämeenkyrö

Yhteyshenkilö

Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja

Sähköposti

ritva.asula-myllynen@hameenkyro.fi

Sisällysluettelo

1	Kohteen tiedot, lähtötilanne ja toimeksiannon perusteet.....	3
1.1	Kestävän kehityksen tavoitteiden määrittäminen.....	3
2	Olemassa olevat tavoitteet.....	3
3	Työpajan ennakkokysely	9
4	Työpaja 17.11.2023.....	9
5	Ehdotus valittavista tavoitteista	12

1 Kohteen tiedot, lähtötilanne ja toimeksiannon perusteet

Kohde on Hämeenkyröön rakennettavaksi suunniteltu virastotalo. Tämänhetkisen tiedon mukaan virastotalo toteutettaisiin joko uudisrakennuksena (kaksi vaihtoehtoista rakentamispaiikkaa) tai peruskorjaamalla nykyisen virastotalon laajennusosa ja rakentamalla uusi laajennusosa. Nykyiselle laajennusosalle on tehty vuonna 2023 tekninen korjaus- tarveselvitys (AFRY Buildings Finland Oy).

Eri toteutusvaihtoehtoja vertaileva hankesuunnittelu on käynnissä. Hankesuunnitteluun valittava arkkitehti laatii toteutusvaihtoehtoilte luonnossuunnitelmat ja kustannuslaskija arvioi investointikustannukset.

AFRY hoitaa hankkeessa projektinjohtajan ja rakennuttamisen tehtäviä. Näiden tehtävien lisäksi on keskusteltu AFRYn määrittävän yhdessä tilaajan kanssa hankkeen kestävän kehityksen tavoitteet sekä tekevän toteutusvaihtoehtoista elinkaaritarkastelun.

1.1 Kestävän kehityksen tavoitteiden määrittäminen

Työlle määritetty tehtäväsisältö käsitti seuraavat vuoden 2023 aikana tehtävät toimenpiteet:

1. AFRY kokoaa hankkeelle asetetut ja Hämeenkyrön kunnan yleiset kestävän kehityksen tavoitteet
2. AFRY laatii alustavan ehdotuksen mahdollisista konkreettisista tavoitteista ja vähimmäisvaatimuksista
3. Tavoitteiden valitsemiseksi ja täsmentämiseksi järjestetään työpaja yhdessä tilaajan kanssa. AFRY valmistelee ja fasilitoi työpajan.
4. Työpajan tulosten perusteella AFRY laatii ehdotuksen tavoitteista ja hyväksyttää ne tilaajalla. Lopputuotoksena on tämä muistio, jossa esitetään ehdotetut tavoitteet sekä perustelut kunkin tavoitteen valinnalle tai valitsematta jättämiselle.

Toimeksiannossa määritettävät tavoitteet pyritään esittämään selkeästi ja konkreettisesti. Tavoitteet ovat kuitenkin luonteeltaan sellaisia, että niiden päivittäminen hankkeen edetessä voi olla tarpeellista.

2 Olemassa olevat tavoitteet

Hämeenkyrön kunnan yleiset sekä hankkeelle ennalta asetetut tavoitteet on koottu Tilaaajan toimittamista lähtötiedoista. Tunnistetut tavoitteet on kuvattu alla.

Hankesuunnitelma 17.1.2023

Hämeenkyrötilan uudisrakennukselle on tehty hankesuunnitelma. Hankesuunnitelma on päivätty 17.1.2023. Hankesuunnitelman on laatinut Sitowise Oy yhdessä Hämeenkyrön kunnan asiantuntijaryhmän kanssa. Hankesuunnitelmassa on esitetty seuraavia keskeisiin kehitykseen kytkeytyviä tavoitteita:

- Käyttöaste, monikäyttöisyys, muuntojoustavuus
 - joitakin tiloja voidaan vuokrata kunnantuvan hengessä myös ulkopuolisille
- Kulttuuri- ja luontoympäristö
 - Alue sisältyy vireillä olevaan keskustan yleiskaavan uudistamiseen. Sen yksi lähtökohta on Hämeenkyrönväylän rakentamisen mahdollistama uusi maankäyttö ja alustavana tavoitteena on strategisen yleiskaavan mukaisesti tiivistää taajamaa, parantaa elinympäristön laatua ja elinkeinoelämän toimintaympäristöä, sekä kehittää entisen valtatievarsin keskustamaiseen suuntaan huomioiden kulttuuri- ja luonnonympäristön sekä maiseman arvot.
 - Kunnanvirasto sisältyy myös alueella vireillä olevaan Hollitien alueen asemakaavamuutokseen (vireille 2016), jota viedään eteenpäin parhaillaan laatimalla hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja edeten siitä kaavaluonnokseen ja -ehdotukseen. Kaavoituksen alustavat tavoitteet ovat alueen rakennusoikeuden muutos, tonttien käyttötarkoituksmerkintöjen kehittäminen sekä liikenne ja paikoitusalueiden kehittäminen. Tavoitteena on myös viherympäristön kehittäminen ja säilyttäminen. Kaavoituksessa korostuu uudisrakentamisen maisemaan ja ympäristöön soveltaminen sekä kulttuuriympäristön huomioiminen. Kaavoituksen valmisteluvaiheessa 2023 laaditaan alueelle viitesuunnitelma, jossa tullaan tutkimaan alueen liikennejärjestelyt, tärkeät viheralueet sekä uudisrakentamisen massoittelu ja maisemaan sopivuus. Kaavamuutosta viedään eteenpäin keskustan kehittämisen merkeissä tavoitteena elävää taajamaympäristöä.
- Rakentamispaikka
 - Uudisrakennukselle on kaksi eri tonttivaihtoehtoa 108-421-8-3, Härrikuja 7 ja 108-421-8-7, Hollitie 7.
 - Hollitien alueelle rakennetaan uusi, valtakunnallisesti merkittävä rakennettuun kulttuuriympäristöön sopiva Hämeenkyrötila.
 - Hämeenkyrötila rakennetaan kokonaan toiselle tontille uudisrakennuksena. Hollitie 7, SÄÄSTÖPANKKI-niminen tila (vanha tekninen toimisto) rakennus on purettu aiemmin vuonna 2022.
- Laajuus ja kustannukset
 - Hankkeen tavoitehinta-arvio: 4 345 000 euroa alv 0 %
 - Tavoitehintalaskelma perustuu tilaohjelmanluonnoksen neliömäärään, joka on 1562 m².
- Vaikutusten arviointi
 - Rakennus on rakennettava ulkonäöllisesti valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön soveltuvana.
 - Uudisrakennuksessa voidaan suunnitella tilakokonaisuudet uudelleen, joten tilankäyttö tehostuu. Esimerkiksi uusi valtuustosalit toimii muuntojoustavasti.
 - Rakennuksen rungolle saadaan 50-100 vuoden elinkaari.
 - Kunnanviraston tontti, joka on pinta-alallisesti laaja, tarjoaa useita sijoituspaikkoja uudelle Hämeenkyrötilan sijainnille. Tällä melko vapaalla rakennuksen tonttisijoittelulla taataan rakennetun ympäristön arvon säilyminen parhaalla mahdollisella tavalla.

- Uudisrakentaminen mahdollistaa keskustan kehittämisen ja elävöittämisen, joka lisää uusia työpaikkoja ja kohentaa alueen yleisilmettä.
- Parantaa kuntademokratian toimintaedellytyksiä ja palvelualueiden välistä yhteistyötä ja luo yhteisen tilan toiminnoille ja toimijoille.
- Suunnittelutavoitteet uudisrakennukselle
 - Kunnantupa ja siihen liittyvät työtilat ovat keskeinen työ- ja kokoustila kunnan luottamushenkilöille. Tiloissa kokoontuvat kunnanhallitus ja valtuusto sekä lautakunnat ja erilaiset työryhmät. Kokoustilojen tulee olla varustettu monipuolisella kokoustekniikalla ja näytöillä.
 - **Yleisiä tavoitteita tontin ja rakennuksen suunnittelulle ovat käyttökelpoisuus, kestävyys, toiminallisuus ja muuntojoustavuus. Rakennuksesta tulee suunnitella esteetön, hiilijalanjäljeltään pieni sekä energiatehokas. Rakennuksen ja tontin suunnittelussa pyritään elinkaarikustannuksiltaan tehokkaisiin ratkaisuihin.**
 - Kunnassa on selvitetty tilantarpeet ja toiminta jokaisen eri palvelualueen kanssa käydyissä palaverissa, joiden pohjalta alustava tilaohjelma on laadittu.
 - Toimistorakennuksen kokonaisuuden tavoitteet
 - **Hämeenkyrötalon tulee olla ennen kaikkea toimiva ja turvallinen toimisto- ja kokoontumISRakennus, niin asiakkaille, luottamushenkilöille kuin työntekijöilleenkin. Toimivuuden, muuntojoustavuuden ja turvallisuuden lisäksi rakennuksen tulee noudattaa esimerkittäisiä energiatehokkuustavoitteita. Muuntojoustavuus tulee huomioida rakennuksen rakenneratkaisuja valittaessa. Yksittäisten tilojen kannalta muuntojoustavuus tarkoittaa tilan monipuolista kalustamismahdollisuutta sekä monikäyttöisyyttä.**
 - Toimistotilojen yleiset tavoitteet
 - Hämeenkyrötalon yleisiin tiloihin lukeutuvat julkisiksi ja jotkin puolijulkisiksi luokitellut tilat ja tilakokonaisuudet, jotka sijaitsevat pääosin virastotalon maantasokerroksessa. Nämä tilat keskittyvät aulan ympärille ja pääosaan niistä asiakkailta ja kuntaorganisaation ulkopuolisilla henkilöillä on pääsy. Elinympäristöpalveluilla on tyypillisesti paljon asiakaspalvelua. Siksi tilojen tulee sijaita helposti saavutettavina 1. kerroksessa. Elinkeinopalvelut, ICT ja työllisyyspalvelut toimivat elinympäristöpalveluiden yhteydessä samassa kerroksessa. Muiden toimistotilojen mm. hallinto- ja sivistyspalvelujen sijainti voidaan suunnitella vapaammin.
 - Yleisten tilojen tarkoituksena on luoda kunnanvirastossa vierailville ensivaikutelma kunnasta yhteisöllisenä ja tehokkaana organisaationa. Rakennuksen keskiössä sijaitseva kokouskeskus ja sen yhteydessä sijaitseva aula ja kahvila muodostavat ”kunnantuvan”; tilakokonaisuuden, jossa voidaan järjestää kokouksia ja erilaisia tilaisuuksia sekä niihin liittyvää tarjoilua. Kunnantupa on myös keskeinen työtila kunnan luottamushenkilöille. Kokoustila on jaettavissa eri tiloiksi mm. siirtoseinillä.
 - Pihaan liittyvät tavoitteet
 - Piha suunnitellaan toimivaksi ja turvallisesti hyvällä valaistuksella sekä viihtyisäksi viherympäristöksi laadukkaalla suunnittelulla. Sisäänkäynnit ja pihapinnoitteet suunnitellaan siten, että rakennukseen ei kantaudu tarpeettomasti likaa ja roskaa. Pinnoitteet ovat helposti kunnossapidettäviä ja rajattuja siten, että parkkialueiden, liikennealueiden, istutusten sekä kävelyteiden jaottelu näkyy selkeästi. Huolto liikenne rajataan omalle

alueelle välttämättä liikennettä rakennuksen muiden toimintojen kanssa. Pihasuunnittelussa huomioidaan esteettömyys ja tarvittava määrä pysäköintipaikkoja autoille ja polkupyörille. Pysäköintiratkaisut ovat suunniteltavissa myös nykyisestä poiketen erikseen osoitettaville alueille. **Piharakenteiden suunnittelussa ja säilyttämisessä pitää huomioida alkuperäinen puistomainen ilme.**

- **Rakennuksen energiatehokkuustavoitteeksi asetetaan $\leq 100 \text{ kWh/m}^2/\text{a}$** , Ympäristöministeriön asetus uuden rakennuksen energiatehokkuudesta, Suomen rakentamismääräyskokoelma RT RakMK 21763 mukaisesti.
- Arkkitehtoniset ratkaisut
 - **Rakennus suunnitellaan kompaktiksi kokonaisuudeksi**, joka edustaa modernia arkkitehtuuria. **Vaipan ala optimoidaan, ikkunat suunnitellaan ja suunnitellaan lämpötalouden ja luonnonvalon hyödyntämisen kannalta oikein**, kuitenkin arkkitehtonisesta laadusta tinkimättä. Mahdollinen auringon aiheuttama yllämpeneminen ehkäistään ensisijaisesti ulkopuolisella aurinkosuojauksella. Arkkitehtuurissa huomioidaan arvokas, keskeinen sijainti Hämeenkyrön kunnan taajamassa, ympäröivä vanha puistoalue sekä olemassa oleva rakennuskanta.
 - **Sisätiloissa yleisten tilojen tulee luoda avoin, valoisa ja arvokas tilakokonaisuus**, joka rakennuksen käyttäjille ja vierailijoille välittyy. Työtilat ovat terveellisiä ja tehokkaita tilankäytöltään sekä tarjoavat ajanmukaisen ja viihtyisän työympäristön. Rakenteiden, materiaalien, kalusteiden ja varusteiden pitää olla kulutusta kestäviä, ja helposti puhdistettavia ja käyttökustannuksiltaan edullisia.
- Muuntojoustavuus
 - **Muuntojoustavuudessa huomioidaan, että rakennuksen runkojärjestelmä, mitoitus sekä talotekniset ratkaisut mahdollistavat tilojen joustavan käytön ja myöhemmät tilamuutokset.** Osa tiloista, kuten kokouskeskus, tulee pystyä jakamaan ääneneristävillä seinillä pienempiin ja isompiin tiloihin unohtamatta viihtyisyyttä ja tilojen toimivuutta. Työskentelytiloissa tulee olla mahdollisuus useammankin henkilön samanaikaiseen työskentelyyn.
- Hyvä lämmöneristys ja tiiveys
 - **Rakennuksen lämmönläpäisykertoimina käytetään voimassa olevaa määräystasoa.** Rakennus suunnitellaan tiiviiksi, erityisesti lävistykset ja saumat. Tavoitteeksi asetetaan uudisrakennuksen minimitiiveysvaatimuksia. Tiiveyden toteutuminen varmistetaan rakennusvaiheessa urakoitsijan toimesta mittaamalla.
- Ilmanvaihdon energiatehokkuus
 - **Ilmanvaihdon energiatalous huomioidaan jakamalla rakennuksen tilat käyttövyöhykkeisiin, varustamalla ne tarpeenmukaisella ilmanvaihdolla sekä lämmön talteenotolla.** Ilmanvaihdon tehostus toteutetaan hiilidioksidija lämpötilaperusteisesti ja jokaisen tilan jaettavat osuudet tulee toimia myös omillaan ilmanvaihdon tehokkuuden osalta.
- Ylläpidettävyys ja huollettavuus

- **Kiinteistö, rakennus ja pihat suunnitellaan helposti ja turvallisesti huollettavaksi sekä ylläpidettäväksi eri vuodenaikoina.**

Hämeenkyrön strateginen yleiskaava 2040

- Hämeenkyrön strateginen yleiskaava 2040 osoittaa alueelle kaksi kehittämismerkintää: "Tiivistyvä taajama, jossa elinympäristön laatu ja elinkeinoelämän toimintaympäristö paranee" ja "Tiivistyvä keskustaajama, jossa on erityinen yleiskaavan tai asemakaavan tarkistustarve. Täydennysrakentaminen on suunniteltava huolellisesti ja kokonaisuutena huomioiden kulttuuri- ja luonnonympäristöjen arvot, sekä maiseman valtakunnalliset, maakunnalliset ja paikalliset arvot". Kunnanviraston tonttiin välittömästi rajautuva valtatie 3 on osoitettu merkinnällä "Kehityskäytävä; Alueen maankäyttöä voidaan kehittää keskusta- maiseen suuntaan ohitustien toteuduttua." Uusi tie on valmistunut ja otettu käyttöön 30.11.2022.

Pirkanmaan maakuntakaava 2040

- Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 alue on keskustatoimintojen aluetta C ja valtakunnallisesti arvokasta maisema- aluetta, Hämeenkyrön kulttuurimaisemat (vaalea sininen vaakaviivitus). Mainitut kaksi arvoaluestatusta ovat niitä, joiden osalta valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koskevat Hämeenkyrön kirkonkylää, ja joiden arvojen turvaamiseen maankäyttö- ja rakennuslain § 24 velvoittaa: "Maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista."

Hollitien alueen asemakaavamuutos, osallistumis- ja arviointisuunnitelma 27.4.2023

- Kaavatyön aikana laaditaan ainakin: Suunnittelualueelle viher- ja liikennealueiden kehittämisanalyysi
- Kaavoituksen tavoitteet:
 - Kaavoituksen valmisteluvaiheessa 2023 laaditaan alueelle viitesuunnitelma, jossa tullaan tutkimaan alueen liikennejärjestelyjä, tärkeät viheralueet sekä uudisrakentamisen massoittelu ja maisemaan sopivuus.
 - Keskustan ja elävän taajamaympäristön kehittäminen.
 - Rakentamisen maisemaan ja ympäristöön sovittaminen sekä kulttuuriympäristön huomioiminen.
 - Alueen käyttötarkoituksien muutos ja kehittäminen vastamaan kunnan ja kuntalaisten nykyisiä ja tulevaisuuden tarpeita.
 - Viherympäristön kehittäminen niin että alueen puistomaisuus ja tärkeät näkymät säilytetään.
 - Monipuolisen asuinrakentamisen ja palvelujen sijoittaminen alueelle.
 - Tonttijaon ja rakennusoikeuksien, kerroslukujen sekä rakennusalojen tarkistaminen ja muuttaminen tarkoituksenmukaiseksi.
 - kevyenliikenteen yhteyksien parantaminen sekä liikenne ja paikoitusalueiden kehittäminen.
- Vaikutusten arviointi
 - Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Kaavan vaikutuksia selvitetäessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:
 - 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;

- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnon-varoihin;
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;
- 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;
- 6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

Kuntastrategia 2030 (kunnanhallitus 13.2.2023 kunnanvaltuusto 20.2.2023): Vakaa ja verraton

- Parannamme kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä ja olosuhteita. Parannamme kunnan houkuttelevuutta, näkyvyyttä ja tunnettavuutta.
- Kestävyys- ja talousvastuun tiedostava kunta
 - Ilmastotavoitteiden vaiheittainen toteutus. Tuemme kestävän elämäntavan mukaisia valintoja
 - Ilmasto-ohjelman toteuttaminen vahvistaa Hämeenkyrön asemaa veto- ja pitovoimaisena Pirkanmaan vihreänä helmenä.
 - Talouden tasapainottaminen sekä työympäristön ja hyvän hallinnon kehittäminen jatkuvat.
 - Alueen kestävyystavoitteet edistyvät käytännössä osana elinvoiman vahvistamista.
 - Toimenpiteet 2023–2024:
 - **Tuomme esiin Hämeenkyrölle ominaista vahvaa luontosuhdetta.**
 - **Etsimme uusia tapoja toteuttaa kestävää taloutta ja sujuvaa hallintoa.**
 - **Osallistumme Agenda 2030 -tavoitteiden toteuttamiseen.**

Hiilineutraali kunta eli Hinku (<https://hameenkyro.fi/palvelut/kunta-ja-hallinto/hinku-asiat/> luettu 4.10.2023)

- Hämeenkyrön kunnanvaltuusto päätti 13.3.2017 § 12, että Hämeenkyrön kunta liittyy Hinku-verkostoon eli Hiilineutraalit kunnat -hankkeeseen Pirkanmaan edelläkävijänä. **Hämeenkyrö on sitoutunut Hinku-tavoitteisiin eli vähentämään hiilidioksidipäästöjään 80 %:lla vuoden 2007 päästöistä vuoteen 2030 mennessä.** Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen tavoitteena on hillitä ilmastonmuutosta ts. ilmakehän lämpenemistä. Ilmastonmuutoksen hillitseminen on välttämätöntä, jotta myös turvallinen ja terveellinen elämä tuleville sukupolville säilyy.

Hämeenkyrön ilmasto-ohjelma

- **Päivitystyö käynnissä**, valmistuminen tammikuussa 2024 (<https://hameenkyro.fi/hameenkyron-ilmasto-ohjelmaa-paivitetaan/> luettu 4.10.2023)
- Ilmasto-ohjelma 2020-2022
 - **kestävää kehitystä toteutetaan Hinku-tiekarttaan valittavilla vuosittaisilla tavoitteilla.** Kaksivuotinen ohjelma uudistetaan ensi vuonna alkavan valtuustokauden aikana vuosina 2022 ja 2024.
 - Hämeenkyrössä käytettävä kaukolämpö tuotetaan paikallisia resursseja hyödyntäen biovoimalaitoksessa, joka mahdollistaa sähkön ja lämmön tehokkaan yhteistuotannon.
 - Ilmastokestävän yhdyskuntarakenteen tavoitteina kunnan kaavoituksessa ja rakentamisessa huomioidaan rakenteen täydentyminen, energiatehokkuuden kasvu, vähähiilisten energiaosuuksien kasvu ja vähähiilinen liikennejärjestelmä (Pirkanmaan ympäristöohjelma 2040).

- Asemakaava-alueiden täydennysrakentamisella lisätään keskustan asukaspohjaa ja vahvistetaan kunnan taloudellista kestävyttä ja paikallisten palveluiden toimintaedellytyksiä. Samalla edistetään asumista keskustassa myös ilman autoa. Täydennysrakentaminen ja palvelujen saavutettavuus ilman omaa autoa ovat tekeillä olevan keskustan yleiskaavauudistuksen tavoitteita.
- Uusien työpaikka-alueiden kaavoittamisella edistetään työpaikkaomavaraisuutta ja kunnan elinvoimaa. **Rakentamisessa hyödynnetään luonnonvaroja säästäviä ja edullisia uusiomateriaaleja.**
- Kunnan kiinteistöissä tehdään säännöllisesti energiakatselmuksia, joissa pyritään löytämään hyviä energiakorjauskohteita. Energiakatselmointi on suositeltavaa myös esim. yritysikiinteistöille.
- Rakennusten ja infran kunnossapito ja korjaaminen pidentävät niiden käyttöikää ja vähentävät uudisrakentamisen tarvetta.
- **Kaavamääräyksillä ja rakentamisen ohjauksella edistetään puurakentamista ja aurinkoenergian hyödyntämistä** sekä taajamassa että haja-asutusalueella.

3 Työpajan ennakkokysely

Ennen työpajaa kutsutuille lähetettiin ennakkokysely. Kyselyn tulokset on esitetty liitteessä 1.

4 Työpaja 17.11.2023

Hämeenkyrön kunnan johtoryhmän jäsenille sekä elinympäristölautakunnan jäsenille järjestettiin 17.11.2023 työpaja, jonka tavoitteena oli saavuttaa yhteinen tahtotila rakennushankkeelle asetettavista kestävästä kehityksen tavoitteista.

Työpajassa hyödynnettiin valkotalutyöskentelyä MIRO-alustalla. AFRYn ennalta tunnistamia tavoitteita ja keinoja niiden saavuttamiseksi täsmennettiin aluksi aivoriihessä, jonka jälkeen tavoitteiden plussia, deltoja ja esteitä työstettiin pienryhmissä. Lopuksi pienryhmät valitsivat viisi tavoitetta, jotka asetettiin koordinaatistoon niiden vaikuttavuuden ja toteutettavuuden perusteella. Tämän perusteella valittiin työpajan viisi suosituinta ja toteutuskelpoisinta kestävästä kehityksen tavoitetta. Tavoitteet sekä keskeiset tunnistetut keinot ja huomioitavat asiat tavoitteiden saavuttamiseksi olivat:

Pitkäikäisyys ja kestävyys

- Ammatti-ihminen esittelemään päättäjille--> uskottavuus
- Tavoitteet yhdessä kirukkaiksi
- Tulevan rakennuksen suunniteltu käyttöikä 100 v
- Peruskorjauksessa vähäriskiset ja toimintavarmat ratkaisut
- Suunnittelukilpailutuksen hankinta laatupainotteisesti
- Suunnitelmien ulkopuoliset tarkastukset
- Tarkoituksenmukaiset materiaalit huomioiden muuntojoustavuuden ja kustannukset
- Puumateriaalien ja muiden luonnonmateriaalien suosiminen sisäpinta- ja kalusteratkaisuissa, vältetään jäljitelmiä

Laadukkaat sisäolosuhteet

- Selkeät laatutavoitteet mukaan suunnitteluun, esim. sisäilmastoluokka S2
- Laadukkaat pintamateriaalit ja kalusteet
- Vähäriskiset suunnitteluratkaisut
- Laadunvarmistus läpi prosessin
- Riittävä rakentamis- ja käyttöönottoaika
- Kosteudenhallintakoordinointi
- Akustiikka
- Tilojen tuettava tuotettua palvelua

Kunnossapidettävä, huollettava ja korjattava

- Suunnittelukilpailutuksen hankinta laatupainotteisesti
- Suunnitelmien ulkopuoliset tarkastukset
- Tekninen toiminnallisuus ark- suunnittelussa
- Suunnittelualojen yhteistoiminta
- Teknisen tilan sijainti järkevästi
- Huoltokirja (elinkaariohje) ja dokumentointi
- Tarkoituksenmukaiset materiaalit huomioiden muuntojoustavuuden ja kustannukset

Muuntojoustavuus

- Käyttäjien tarpeet ja tarpeiden eläminen ajassa
- Pystytään vastaamaan tilatarpeiden muutoksiin
- Hankesuunnittelu- ja luonnosvaiheen ark-, rak ja LVIAS- suunnittelussa edistetään aiemmin tunnistettuja tavoitteita: kompakti kokonaisuus, vaipan alan ja ikkunoiden suuntaus, tilojen monikäyttöisyys, muuntojoustavuuden mahdollistavarunkojärjestelmä
- Tilojen monikäyttöisyys
- Pihan puistomaisuus

Alueen puistoimaisen ilmeen huomiointi

- HS- ja luonnosvaiheen ark-suunnittelussa edistetään aiemmin tunnistettuja tavoitteita: pihan puistomaisuus
- Ulkoasussa huomioidaan sopivuus ympäristöön
- Pysäköintialueen siirtäminen nykyisten talojen viheralueelta pois, ympäristöön sopivasti
- Autopysäköintiratkaisut kokonaisvaltaisemmin koko alueella, kunnan mailla

Työpajan tuloksissa on lisäksi huomioitava, että ennakkokyselyssä korostunut energiatehokkuus ei tavoitteena saanut työpajan aikana juurikaan huomioita. Asiasta keskusteltaessa osallistujien kesken vallitsi yhtenäinen näkemys siitä, että energiatehokkuus on oleellinen tavoite hankkeessa jo lainsäädännön puolesta.

Työpajan ohjelma on esitetty alla:

Aika (minuuttia)	Mitä	Kuka	Huomioita
0..15	Alustus ja ennakkokyselyn tulokset sekä työpajan ohjeistus	Arto Toorikka (AFRY)	
15...60	Ehdotetut tavoitteet ja tiivis keskustelu	Arto Toorikka (pj) ja kaikki	Keskitytään tavoitteiden konkreettisten vaikutusten/vaikeuttavuuden näkökulmiin
60...70	Tauko / vapaa keskustelu		Arto Toorikka ja Joakim Suvanto (AFRY) valmistelevat ryhmätehtävää tauon aikana
70...100	Tavoitteiden plussat, deltat ja esteet	Ryhmätehtävä	Ehdotettuja tavoitteita on täsmennetty/karsittu edeltävän keskustelun pohjalta
100...120	Tavoitteiden priorisointi	Ryhmätehtävä	Ehdotettuja tavoitteita on täsmennetty/karsittu edeltävän ryhmätyön pohjalta
120...150	Ehdotus valittavista tavoitteista ja tiivis loppukeskustelu	Arto Toorikka (pj) ja kaikki	Määrällisesti noin 3...6 selkeää tavoitetta/vaativuutta voisi olla optimi

Työpajan työkaluna hyödynnettiin sähköistä Miro-alustaa. Miro-alustalta tulostetut työpajan tulokset ovat liitteessä 2.

5 Ehdotus valittavista tavoitteista

Taustamateriaalin ja työpajan tulosten perusteella ehdotamme hankkeelle seuraavia kestävän kehityksen tavoitteita ja keinoja / huomioitavia asioita niiden saavuttamiseksi:

- Pitkäikäisyys ja kestävyys
 - 100 vuoden suunnittelukäyttöikä
 - riittävä aika rakentamis- ja käyttöönottovaiheille
 - laatupainotteiset hankinnat
 - suunnittelun ja toteutuksen laadunvarmistukseen panostaminen
 - perustellut valinnat ja perusteiden esittely päättäjille
- Laadukkaat sisäolosuhteet
 - laatutavoitteet mukana suunnittelussa
 - riittävä aika rakentamis- ja käyttöönottovaiheille
 - laatupainotteiset hankinnat
 - varmatoimiset järjestelmät
 - suunnittelun ja toteutuksen laadunvarmistukseen panostaminen
- Kunnossapidettävä, huollettava ja korjattava
 - suunnittelualojen yhteistoiminta
 - laatupainotteiset hankinnat
 - suunnittelun ja toteutuksen laadunvarmistukseen panostaminen
 - huoltokirja / elinkaariohje ja dokumentointi
- Muuntojoustavuus
 - vastaaminen käyttäjien muuttuviin tarpeisiin rakennuksen tulevilla elinkaarella
 - suunnittelualojen yhteistoiminta ja muuntojoustavuuden mahdollistaminen
- Alueen puistomaisen ilmeen huomiointi
 - sopivuus ympäristöön
 - pihan monikäyttöisyys (rakennuksen ja pihan yhteiskäyttö)
 - pysäköintiratkaisujen alueellinen tarkastelu

Näiden lisäksi suositellaan huomioimaan taustamateriaalissa ja työpajan keskusteluissa vahvasti mukana olleet tavoitteet, jotka eivät kuitenkaan nousseet työpajan menettelyssä viiden tärkeimmän joukkoon:

- Energiatohokkuus ja omavaraisenergiantuotanto (aurinkosähköjärjestelmä)
- Rakennuksen korkea käyttöaste, tilojen rajaaminen eri käyttäjäryhmille
- Rakennusosien uudelleenkäyttö (esimerkiksi joidenkin vanhan virastotalon tunnistettavien osien hyödyntäminen uudessa rakennuksessa)

AFRY Buildings Finland Oy

Arto Toorikka
Kestävän kehityksen johtaja

Joakim Suvanto
Asiantuntija

Liitteet:

Liite 1. Miro-alustan tulosteet työpajasta

Liite 2. Ennakkokyselyn kysymykset ja tulokset